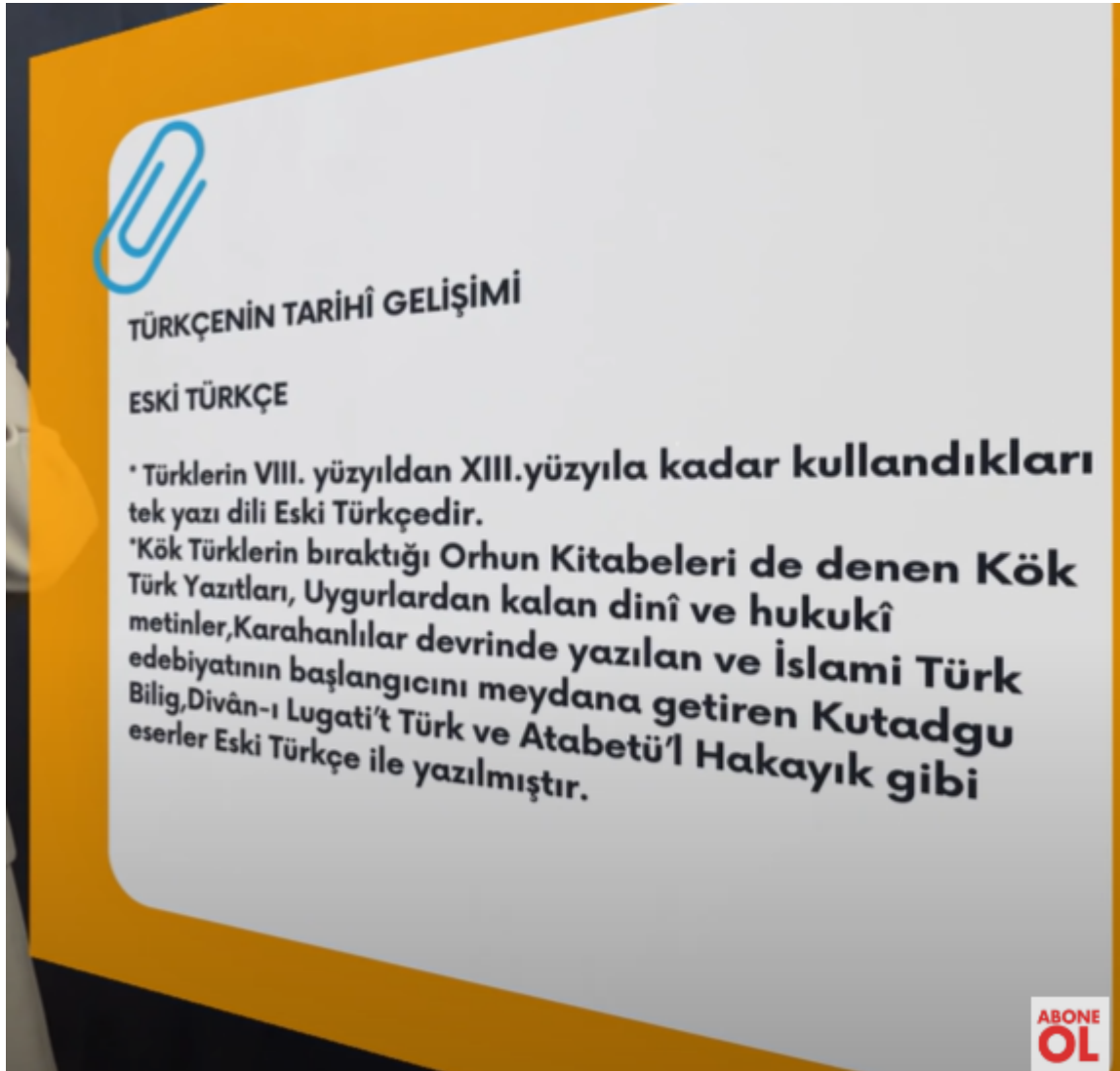

TÜRKÇENİN TARİHİ GELİŞİMİ /10.SINIF EDEBİYAT 1.ÜNİTE KONU ANLATIMI-3 / KODLAMALARLA / 2024

TÜRKÇENİN TARİHİ GELİŞİMİ VE TÜRKLERİN KULLANDIĞI ALFABELER

Türkçenin tarihi gelişimine baktığımızda ilk etapta Eski Türkçeyi göreceğiz.

Size hocanız Türkçenin tarihi gelişimini bölüm bölüm sıralayın derse eğer;
Önce Eski Türkçe ,sonra Kuzey ve Doğu Türkçesi gelecek.Ardından Batı Türkçesi gelecek
ama burada Kuzeydoğu Türkçesinin ikiye ayrıldığını bilmekte fayda var .

DOĞU

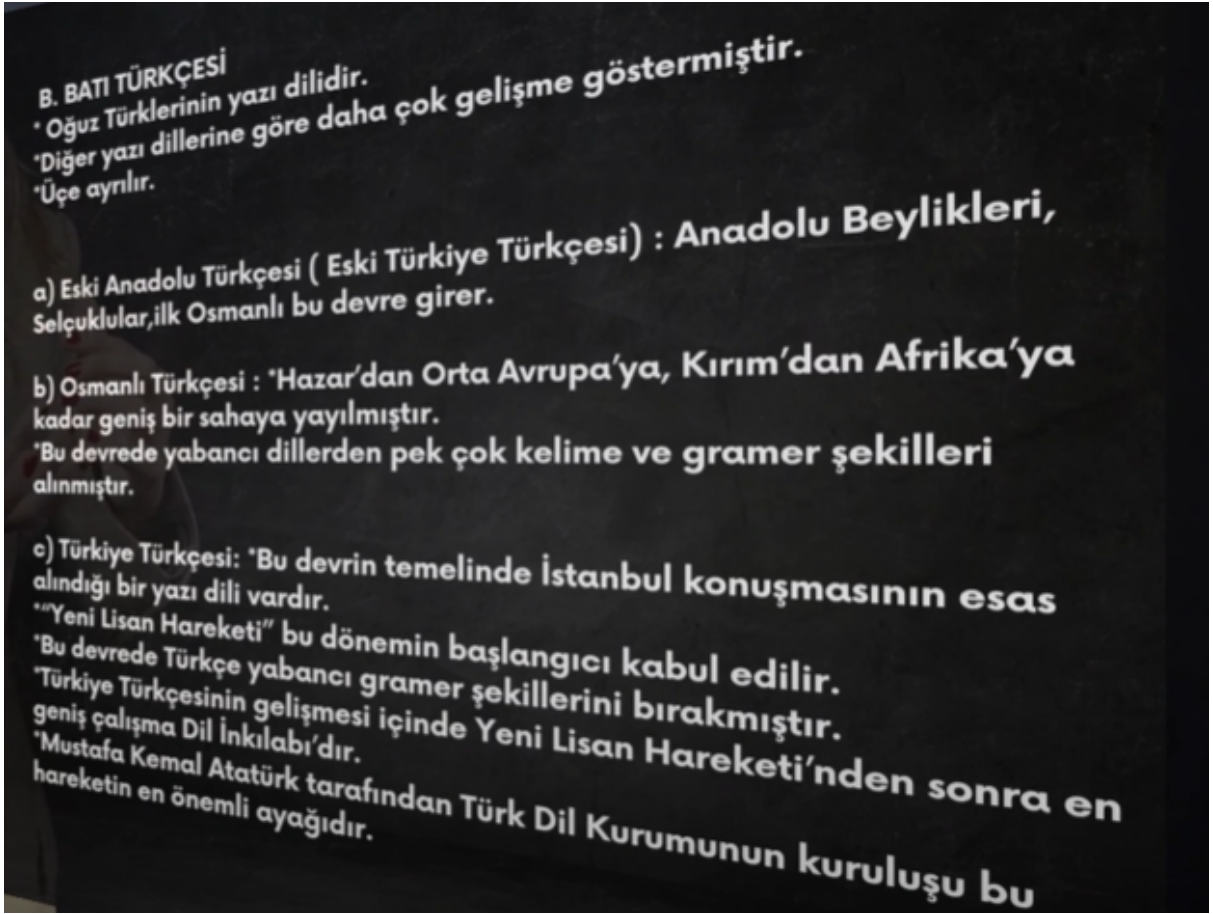
KUZEY

Bir Őema Őeklinde çizecek olursanız ;

Ardından Batı TőrkcŐesi gelecek .

Batı TőrkcŐesi dediğimiz zamanda Tőrklere en çok kullandığı yazı dilinden birtanesidir.

Daha çok Selçuklularda ve Osmanlılarda kullanılacaktır.

Yine Batı Türkçesi soru getirebilir bu kısma dikkat ediyoruz. 👍

Kendi arasında üçe ayrılacak ve nasıl bir ayrıl olacak burada yukarıdaki gibi ayrılacak .

ESKİ TÜRKÇE

8.yüzyıldan 13.yüzyıla kadar Türklerin kullandığı Türkçedir.Burada Uygurların ,Karahanlıların,Köktürklerin kullandığı ve bu zamana kadar getirdiği Türkçedir. Hatta Türkler İslamiyeti kabul ettikten sonra bile ,yazmış oldukları Kutadgu Bilig ,Divan-ı Lügat'it Türk ,Atabetül Hakayıkta hep Eski Türkçeyi kullanmışlardır.Bu bizim için önemlidir.

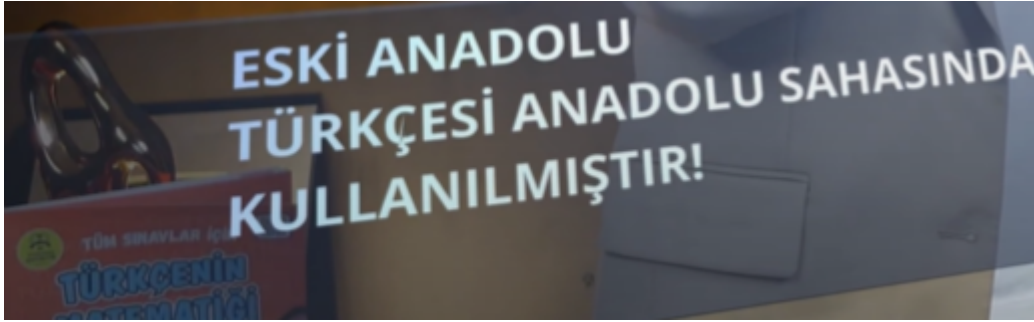
Sonra ne oldu ?Sonra Kuzey Doğu Türkçesi ortaya çıktı ve Kuzey Doğu Türkçesi Kuzey Türkçesi ve Doğu Türkçesi olmak üzere iki kolay ayrıldı.Sonra ne oldu ?Batı Türkçesi en önemli dedik.Çünkü bu zamana kadar en çok kullanılan dil olmuş oldu Batı Türkçesi .Batı Türkçesi dediğimiz zaman Oğuz Türklerinin çok fazla tercih ettiğini söyledik.(Yazılıda bunu mutlaka yazın. 🎉)Hatta soruda gelebilir.

Batı Türkçesini alt kollara ayırıyoruz.

ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİ

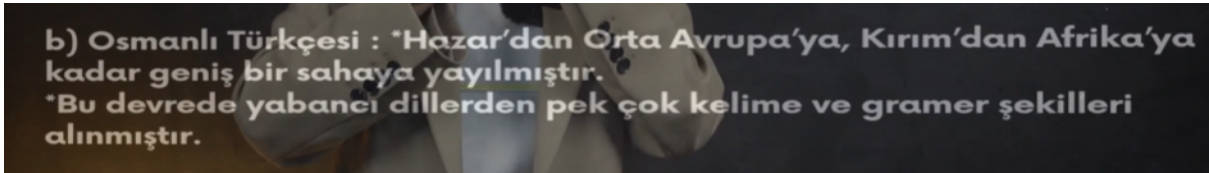
Selçuklular ,Osmanlıların kullandığını unutmuyoruz. Hatta Arkadaşlar biz bunu EAT diye kısaltırdık ve biz bizzat Eski Anadolu Türkçesini fakültede gördük .

Yunus Emre de çok fazla kullanacak yani Anadolu'da da kullanıldığını unutmamak gerekiyor .

OSMANLI TÜRKÇESİ

Ardından Osmanlı Türkçesi geliyor .

Artık dil biraz kapalı yabancı dillerden kelimeler geliyor bakın hep böyle Osmanlıca diye duyuyoruz ya o yanlış arkadaşlar .Kesinlikle Osmanlıca demiyoruz bu yanlış bir telaffuz

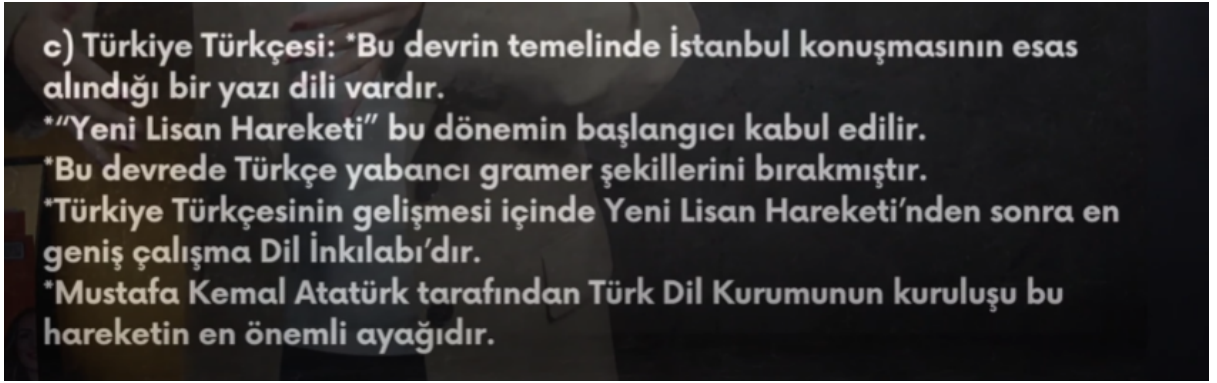
oluyor .Osmanlıca diye bir dil yok onun adı Osmanlı Türkçesi bu çok çok önemli ve Osmanlı Türkçesi demek aslında bizim Araplardan ya da Farslardan biraz kelime aldığımız Türkçedir. En çok nerede kullanıyoruz ?Adı üstünde Osmanlıda ,Osmanlı Devletinde kullanıyoruz. Hangi Edebiyatta daha etkilidir?Divan Edebiyatında daha çok etkilidir.

Hatta Tanzimata geçerken bile bir önceki dersimizde konuşmuştuk .Yine böyle kıvılcımlar gözükmüş oluyor.

TÜRKİYE TÜRKÇESİ

Ardından en çok tercih edilen ve şu an günümüzde kullandığımız Türkiye Türkçesi geliyor.

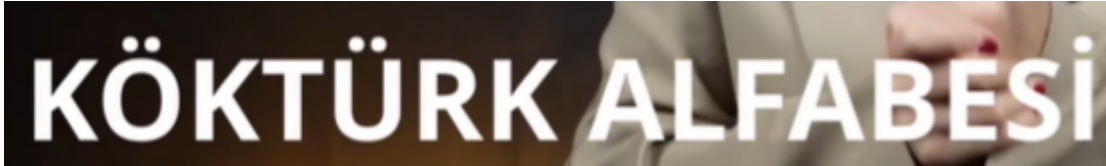

Türkiye Türkçesi ne ile başlıyor biliyor musunuz ?Yeni lisanla başlıyor.Ziya Gökalp ne diyordu :Aruz sizin olsun, hece bizimdir, Halkın söylediği Türkçe bizimdir, "Leyl" sizin, "şeb" sizin, "gece" bizimdir, Değildir bir mana üç ad'a muhtaç.Leyl Arapça Gece ,Şeb Farsça Gece .Bunlara gerek yok bize sadece gece yeter diyor.

Türkçenin anlam ve önemini de ortaya koymuş oluyor ve şunu da söyleyebilir miyiz ? Biz Türkiye Türkçesi ile birlikte o yeni lisanla ilk adımı atıyoruz daha sonra ne olacak ? Atatürkle birlikte dil inkılabını görmüş olacağız ve Atatürk'ün açmış olduğu kurmuş olduğu Türk Dili Tetkik Cemiyeti yine Türkiye Türkçesinin ortaya çıktığı zamanlar ve bu Türkiye Türkçesini geliştirmek için yapılmış atılmış adımlar olmuş olacak.

TÜRKLERİN KULLANDIĞI ALFABELER

38 harften oluşuyor ve Türklerin kullandığı ilk alfabadır.

TÜRKLERİN KULLANDIĞI ALFABELER

1) KÖK TÜRK ALFABESİ

- * Türklerin bilinen ilk alfabetidir.
- * 38 harften oluşmaktadır.
- * Sağdan sola doğru yazılır.
- * Çoğunlukla dikey ve çapraz çizgilerden oluşur.

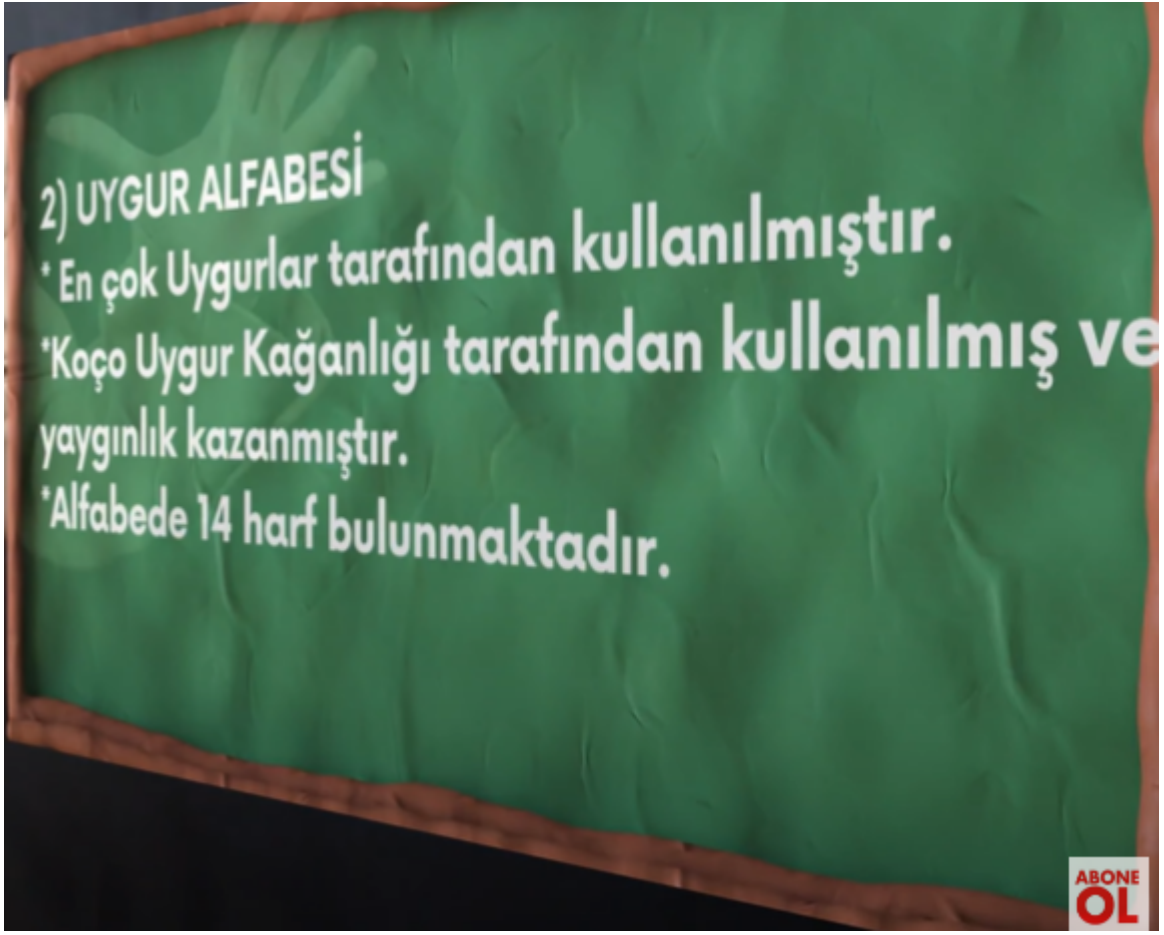
ABONE
OL

Bizim şu an kullandığımız Latin alfabesinden farklıdır .Neden peki ?

Biz soldan sağa yazarken, Köktürk alfabeti sağdan sola yazılır .Bu bir farktır.Bunun dışında sert cisimlere daha fazla yazdıkları için böyle uzun, yatay ve çapraz çizgileri çok fazla görürsünüz Köktürk alfabetinde Bu da önemli bir ayrıntıdır .

UYGUR ALFABESİ

Biz buna neden Uygur Alfabeti diyoruz ?

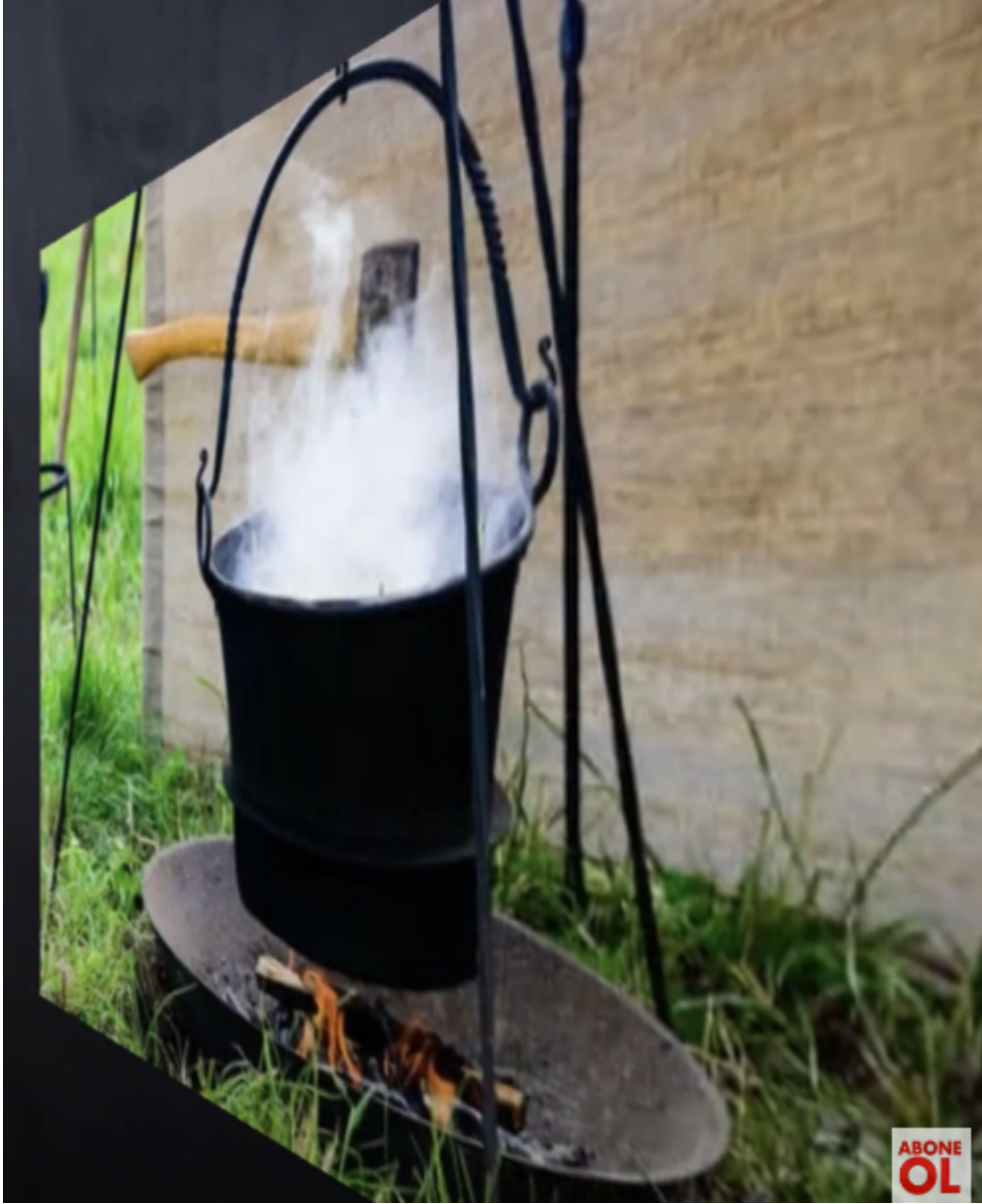

KİRİL(SLAV)ALFABESİ

Ruslar çok kirliymiş .

Beyaz Ruslar iyice yıkana yıkana beyazlamışlar 😂 Sonra bunlar demişler ki bir lavın üstüne bir su koyalım da şöyle bir iyice yıkanalım . 😊 Yıkanmışlar ve temizlenmişler.

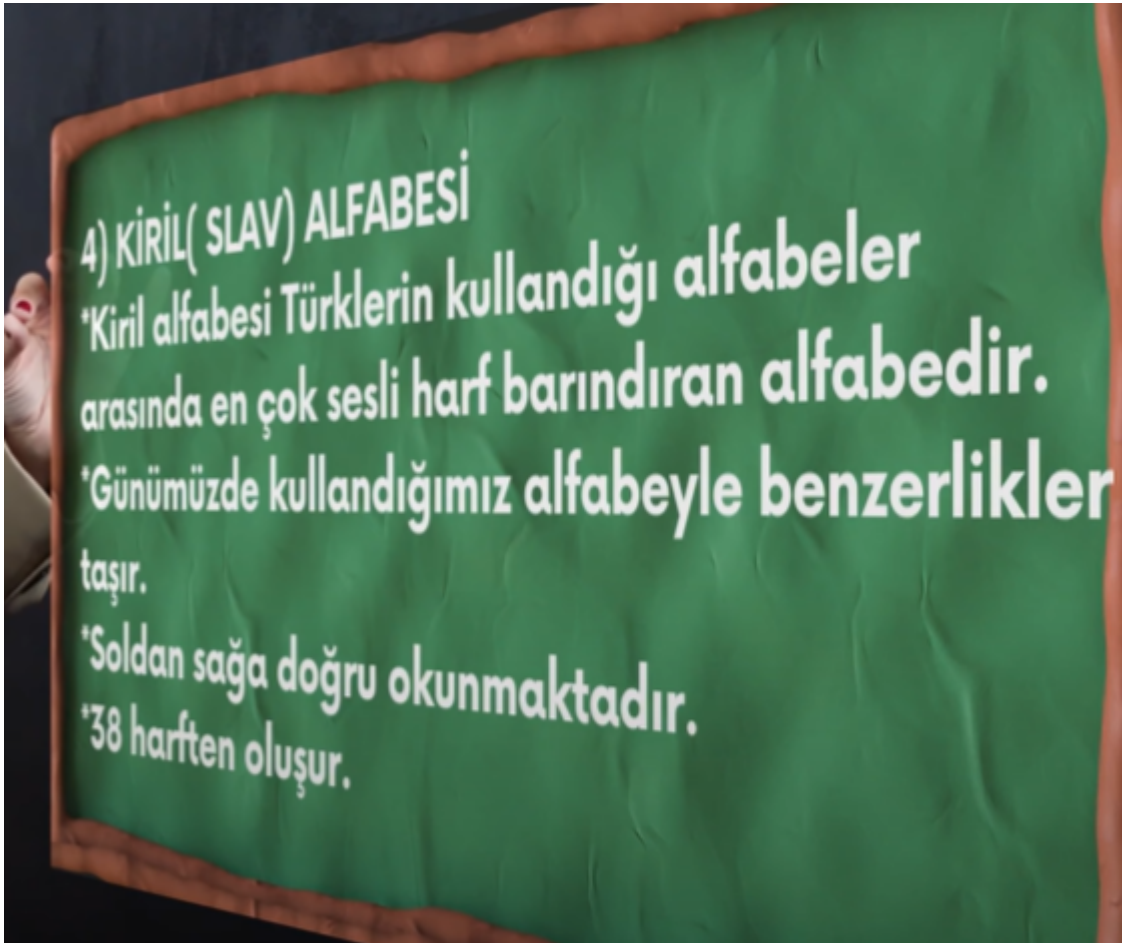
Ruslar çok kirliymiş o zaman kim kullanıyor bu alfabeyi ?Ruslar .

Slavdı diğer adı LAV 😊Lavin üstüne bir kazan su koyuyorlar.

ve kazan kaynıyor ve o suyla bir güzel yıkıyorlar. 😊
O zaman Kiril Slav Alfabeti Ruslar'a aittir.

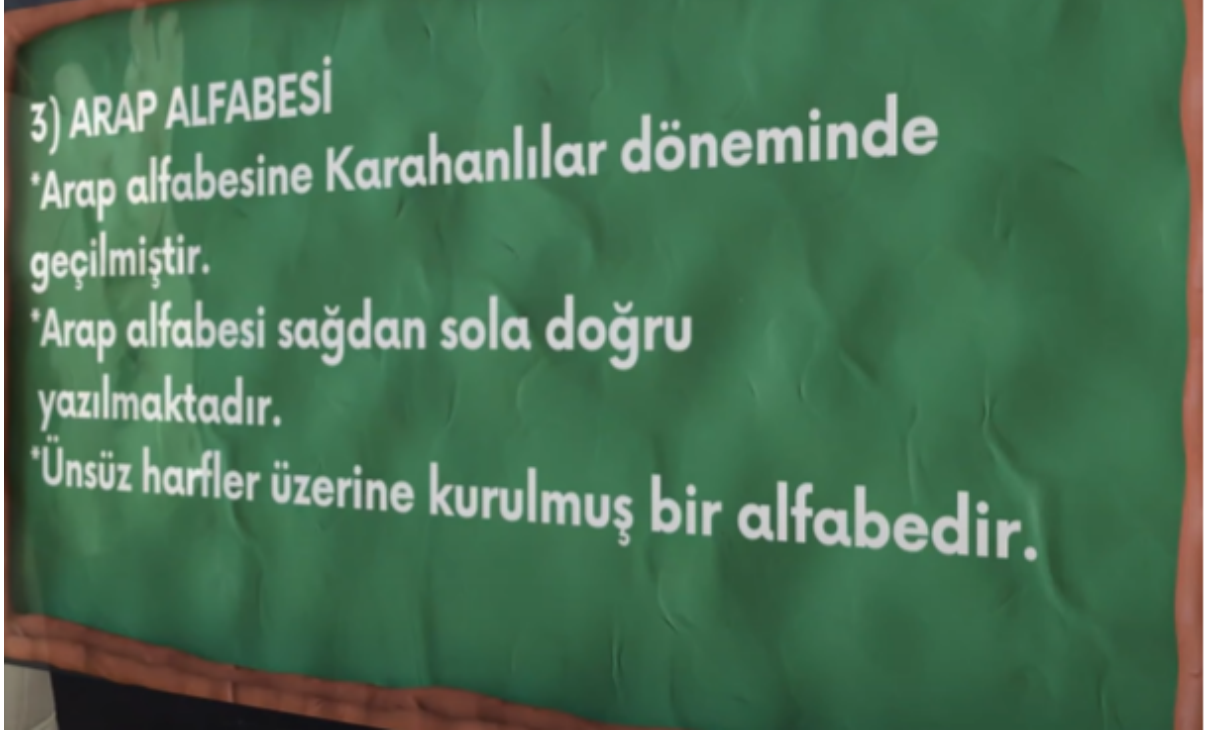

Rusların burada yaptığı bir çalışma var İlk olarak şunu yapmaya çalışıyorlar henüz Müslüman olmamış Türkler ve Rusya'da yaşayan Türkleri asimile etmek için onlara bir alfabe dayatmaya çalışıyorlar.

İkinci yapmaya çalıştıkları şey ise ;müslüman ancak aynı zamanda Türk olanların da birlik oluşturmalarını engellemek amacıyla yine farklı alfabeleri dayatmaya çalışıyorlar.Bunlardan birtanesi de Kiril (Slav) alfabetesidir.Bizim şu an kullandığımız alfabe benziyor.Yani biz de soldan sağa yazıyoruz onlar da soldan sağa yazıyorlar.Bir benzerlik söz konusudur.

Tabii ki biz önce Arap alfabetesini kullandık .

Arap alfabetesinde çok fazla ünsüz ses var .

Arap alfabetesinde bağlama göre karar vermek var ve Arap alfabetesinde kelimeler arkadaşlar Mesela biz sondan eklemeli bir diliz ya mesela basit bir örnek veriyorum simit ,simite çi ekledim simitçi .Sürekli kelimelerin sonuna ekleriz.Ama arap alfabeti ön ekte alabilir ve kökten türer mesela mahkeme kelimesini ele alalım. Mahkeme hkm hükümden türer.Mahkeme nedir ?Hüküm verilen yer.
Hakim :Hükmü veren kişi.

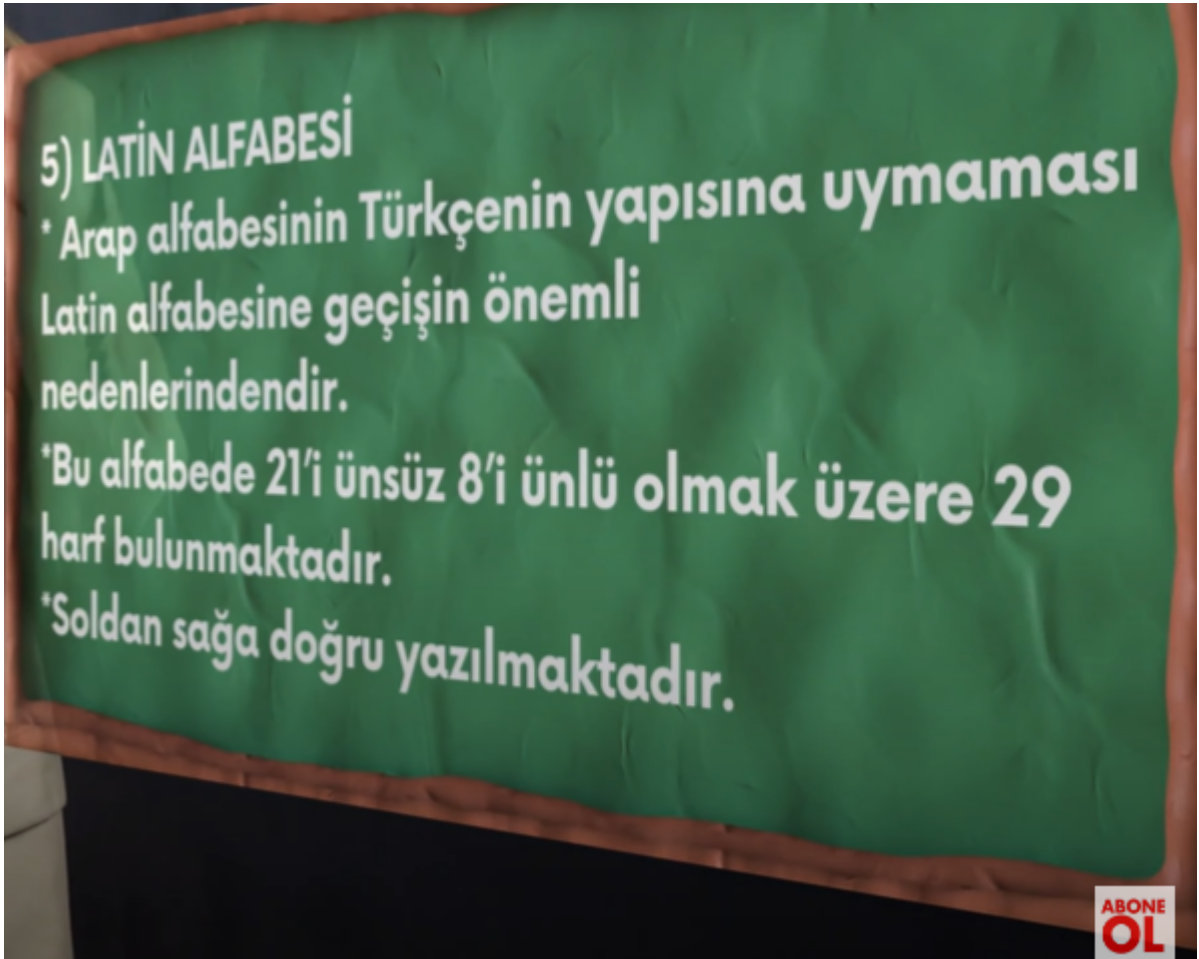
Ön ek aldırılım mahkum o da hükümden türüyor.Hep kelimenin köküne bakıyor musunuz ?
H-K-M

Mahkum :Hükmedilmiş .Artık bir hüküm verilmiş kimse.

Muhakeme ,zihninizde bir şeylere hüküm vermeniz. Gördünüz mü zengin bir dildir Arapça evet ancak Türkçeye sürekli ünsüz harflerle türemesi sebebiyle uymadığı için biz Arap alfabetini bırakmışız ve Latin alfabesine geçmişız.

LATİN ALFABESİ

Latin Alfabeti bilindiği üzere soldan sağa yazılıyor.Ünlü harfleri de barındırıyor.

Ancak biz Divan Edebiyatına geçtiğimizde Arap alfabesinin çok çok hakim olduğunu göreceğiz.

Osmanlı Türkçesini çok net bir şekilde hakim olduğunu göreceğiz.Çünkü zaten Osmanlı Türkçesi ile birlikte işte o Arapça Farsça etkisini az önce konuşmuştuk ya bu etkiyi görmüş olacağız.